

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΛΛΑΣ
Επίτροπος Εθνικής Ανάπτυξης
Αριθμός Έκδοσης 18.3.14
7048....

18.03.2014

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τους : κ. Υπουργό Οικονομικών.

- κ. Υπουργό Πολιτισμού & Αθλητισμού.
- κ. Υπουργό Περιβάλλοντος- Ενέργειας &
Κλιματικής Αλλαγής.
- κ. Υπουργό Εσωτερικών.

Θέμα: Μεταβίβαση των «Προσφυγικών» της Λεωφόρου Αλεξάνδρας στο ΤΑΙΠΕΔ

Στο ΦΕΚ 571/07.03.2014 τεύχος Β', η Διυπουργική Επιτροπή Αναδιαρθρώσεων και Αποκρατικοποιήσεων, δημοσιεύει την υπ' αριθμόν 247/04.03.2014 απόφασή της, με την οποία μεταβιβάζει χωρίς αντάλλαγμα στην Α.Ε. με την επωνυμία «Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου Α.Ε » (ΤΑΙΠΕΔ Α.Ε) κατά πλήρη κυριότητα, νομή και κατοχή τα διαμερίσματα κυριότητας του Ελληνικού Δημοσίου, τα οποία βρίσκονται στην τοποθεσία του Αστικού Προσφυγικού Συνοικισμού της Λεωφόρου Αλεξάνδρας.

Συγκεκριμένα, πρόκειται για 137 διαμερίσματα επιφανείας 40,0 τ.μ. έως 57,0 τ.μ. (σε σύνολο 228) κατανεμημένα σε οκτώ πολυκατοικίες, που διατάσσονται επάλληλα μεταξύ τους και παράλληλα προς τον άξονα της Λεωφόρου, τα οποία οικοδομήθηκαν μεταξύ των ετών 1933-1935, βάσει σχεδίων των αρχιτεκτόνων Κίμωνα Λάσκαρη και Δημήτριου Κυριακού, υπαλλήλων τότε της Τεχνικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Προνοίας (Τ.Υ.Υ.Π.), ως αποτέλεσμα της οργανωμένης δόμησης, δράσης του κρατικού μηχανισμού που συστάθηκε για πρώτη φορά, προκειμένου να στεγασθούν οι εκατοντάδες χιλιάδες προσφύγων από τη Μικρά Ασία, που είχαν έρθει στο Λεκανοπέδιο της Αττικής από τους 1.250.000 σ' όλη την Ελλάδα. Η κατασκευή τους αποτέλεσε την πρώτη προσπάθεια καθιέρωσης του θεσμού της κοινωνικής-εργατικής κατοικίας, ενώ θεωρείται άριστο δείγμα οικισμού του κινήματος Bauhaus. Στους αντίστοιχους εργατικούς οικισμούς στο Ντεσάου της Γερμανίας, χάρη στην συστηματική συντήρησή τους, εξακολουθούν να διαμένουν, τώρα πια όχι εργατικές οικογένειες, αλλά ζευγάρια ή συνταξιούχοι που ζουν μόνοι, ενώ ένας περιορισμένος αριθμός διαμερισμάτων σε κάθε οικισμό μένουν κενά για να τα επισκέπτονται όσοι ενδιαφέρονται για το αρχιτεκτονικό κίνημα Bauhaus.

Εύκολα διαπιστώνει ο καθένας, ότι τα Προσφυγικά εδώ στέκουν εγκαταλειμμένα, «κουρασμένα» στο πέρασμα τόσων χρόνων, με μόνη διακόσμηση τα ίχνη από τις σφαίρες των Δεκεμβριανών του 1944 στους τοίχους.

«Ως ένδειξη τιμής», αυτή η μικρή ιστορική γειτονιά παραμένει σε κατάσταση εξαθλίωσης. Εκεί που στεγάστηκαν τα όνειρα των προσφύγων και η ατμόσφαιρα «μοσχοβολούσε» νοικοκυροσύνη, φωλιάζουν ο φόβος και η εγκατάλειψη.

Γιατί αυτή η ιστορική γειτονιά της Αθήνας, αν και θεωρητικά θωρακισμένη από αποφάσεις και νόμους, έχει αφεθεί στην τύχη της και ανά πάσα στιγμή απειλείται με κατάρρευση στο πέρασμα του χρόνου, με αποτέλεσμα να «προσβάλλει το μάτι» αντί ν' αποτελεί, όπως είναι, ιστορικό και αρχιτεκτονικό μνημείο;

Η τακτική που ακολουθείται, δεν αποτελεί εξαίρεση στον κανόνα. Με πρόσχημα, συνήθως, την έλλειψη κονδυλίων, ελεύθεροι χώροι και διατηρητέα κτήρια αφήνονται στην τύχη τους. Και λέμε «με πρόσχημα», γιατί υπάρχουν οικονομικά «εργαλεία», που θα μπορούσαν να επιστρατευτούν προκειμένου ιστορικές γειτονιές της Αθήνας να «επιστρέψουν» στον χάρτη.

Τα Προσφυγικά, όπως είναι γνωστά, καταλαμβάνουν επιφάνεια 14,5 στρεμμάτων, από τα οποία το 70% είναι κοινόχρηστοι χώροι. Το συγκρότημα έχει συνολική επιφάνεια 11.000 τετραγωνικών μέτρων και αποτελείται από 228 διαμερίσματα.

Ηδη από το 1986, η ευρύτερη περιοχή των Κουντουριώτικων, στην οποία εντάσσεται και το συγκρότημα των προσφυγικών πολυκατοικιών, είχε θεσμοθετηθεί ως περιοχή ανάπλασης από το Ρυθμιστικό Σχέδιο της Αθήνας. Τότε είχαν γίνει οι πρώτες απόπειρες για ανταλλαγή των προσφυγικών με άλλες κατοικίες, καθώς η Λεωφόρος Αλεξάνδρας είχε ήδη διαμορφωθεί σε κεντρικό άξονα της πόλης. Οι απόπειρες αυτές είχαν συναντήσει την αντίσταση των κατοίκων. Ξεκινώντας από το 2001, με το πρόσχημα των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004, και υπό την απειλή εκ μέρους της κεντρικής εξουσίας για κατεδάφιση των κτιρίων, η Κτηματική Εταιρεία του Δημοσίου χρησιμοποιώντας εκβιασμούς και ατομικούς εκφοβισμούς αγόρασε κάποια διαμερίσματα, δεν κατάφερε όμως να τα αγοράσει όλα, όπως επιθυμούσε. Με τρόπο αυταρχικό, που θυμίζει ολοκληρωτικό καθεστώς, καλούσε τους κατοίκους μέσω επιστολής «να μεταβιβάσουν προς το Ελληνικό Δημόσιο τα τυχόν εμπράγματα δικαιώματά τους επί του διαμερίσματος του συγκροτήματος που τους ανήκει "οικειοθελώς", αλλιώς το Δημόσιο θα επισπεύσει τις διαδικασίες της "αναγκαστικής απαλλοτρίωσης".

Τελικά αγοράστηκαν από την Κτηματική Εταιρεία του Δημοσίου 140 διαμερίσματα, διάσπαρτα στις πολυκατοικίες, ενώ άλλα 40 απαλλοτριώθηκαν το 2003 από το τότε ΥΠΕΧΩΔΕ στο πλαίσιο των σχεδίων «ανάπλασης», που περιλάμβαναν τη «βύθιση» της Αλεξάνδρας, αλλά και την παλιότερη πρόταση για εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεων του ΠΑΟ, ενώ τα υπόλοιπα παραμένουν στους ιδιοκτήτες τους και κατοικούνται. Τα σχέδια που είχαν εκπονηθεί την περίοδο εκείνη, προέβλεπαν την κατεδάφιση των 6 κτηρίων, ακυρώθηκαν ωστόσο από το ΣΤΕ, χάρη στις προσφυγές των κατοίκων των Αμπελοκήπων και της Αρχιτεκτονικής Σχολής.

Έξι χρόνια μετά και, συγκεκριμένα, τον Φλεβάρη του 2009, τα κτήρια κηρύχθηκαν διατηρητέα μνημεία, ενώ την απόφαση κήρυξης τους υπέγραψε ως Υπουργός Πολιτισμού ο σημερινός πρωθυπουργός Αντώνης Σαμαράς!

Μια απόφαση, που μέχρι σήμερα δεν έχει καμιά συνέχεια, με αποτέλεσμα ιστορικά κτήρια να έχουν αφεθεί στη μοίρα του χρόνου.

Την ίδια χρονιά, με πρωτοβουλία του ΤΕΕ και σε συνεργασία με τον Δήμο της Αθήνας, την ΚΕΔ και το ΥΠΕΚΑ μέσω του Οργανισμού Ρυθμιστικού Σχεδίου της Αθήνας, επήλθε καταρχήν συμφωνία προκειμένου τα ιστορικά κτήρια να μη μείνουν «κουφάρια», αλλά να αποκτήσουν νέα ζωή.

Με βάση την πρόταση, που είχε συμφωνηθεί τότε ανάμεσα στο ΤΕΕ και τον Δήμο Αθηναίων, προβλέπονταν τα εξής:

- ♦ 4 από τα κτήρια, που βρίσκονται κοντά στη Λεωφόρο Αλεξάνδρας και ανήκουν εξ ολοκλήρου στην ΚΕΔ, να παραχωρηθούν στο ΤΕΕ για να στεγάσει τη βιβλιοθήκη του, την τράπεζα πληροφοριών και τις εκδόσεις του, με παράλληλη πρόβλεψη για την κατασκευή υπόγειου αμφιθεάτρου.
- ♦ 2 κτήρια, που επίσης ανήκουν στο Δημόσιο, να παραχωρηθούν στη Σχολή Καλών Τεχνών και να αξιοποιηθούν ως ξενώνας για τους φοιτητές της.
- ♦ Τα υπόλοιπα 2 κτήρια, που βρίσκονται προς την πλευρά του Δημοτικού Νοσοκομείου και είναι σε καλύτερη κατάσταση, να χρησιμοποιηθούν ως ξενώνας για συγγενείς των ασθενών του «Άγιου Σάββα» και να στεγάσουν Μουσείο του μικρασιατικού ελληνισμού. Παράλληλα, τα διαμερίσματα που ανήκουν σε ιδιώτες, να συνεχίσουν να κατοικούνται.

Η πρόταση αυτή στο τέλος του 2010 προσέκρουσε στην άρνηση του οικονομικού επιτελείου της Κυβέρνησης, κι αυτό παρά το γεγονός ότι το ΤΕΕ προσέφερε ως αντάλλαγμα της δωρεάν παραχώρησης των τεσσάρων (4) από τα 8 κτίρια, που βρίσκονται προς την πλευρά της Λεωφόρου, ακίνητο ιδιοκτησίας του στα Εξάρχεια. Η απόφαση αυτή προφανώς υπαγορεύθηκε από το ότι οι αποφάσεις για την τύχη της χώρας είχαν περάσει πλέον στην Τρόικα.

Επειδή οι πολυκατοικίες της Αλεξάνδρας, που κατοικήθηκαν από τους πρόσφυγες της Μικράς Ασίας, οι οποίοι συνέβαλαν με την ευφυία και την εργασία τους στον κοινωνικό πλούτο της σύγχρονης Ελλάδας, αποτελούν ένα ενδεικτικό σύνολο των πολεοδομικών και αρχιτεκτονικών αντιλήψεων του Μεσοπολέμου και άριστο δείγμα του κινήματος Bauhaus και ως εκ τούτου αποτελούν, ταυτόχρονα, φορέα πολιτιστικής κληρονομιάς και ιστορικής-συλλογικής μνήμης.

Επειδή το πέρασμα των «προσφυγικών της Αλεξάνδρας» στο ΤΑΙΠΕΔ, θα οδηγήσει στην κατεδάφιση τους προκειμένου να «αξιοποιηθούν» στα πλαίσια της γνωστής πλέον μνημονιακής στρατηγικής «ανάπτυξης», αφού σύμφωνα με τους ισχύοντες όρους δόμησης, στην έκταση τους (εκ των οποίων τα 2/3 είναι ελεύθεροι χώροι), θα μπορούν να ανεγερθούν οκταώροφα κτίρια με επιτρεπόμενο ύψος 27(!) μέτρων και κάλυψη 70%.

Επειδή ιστορικές γειτονιές της Αθήνας, αν και θεωρητικά θωρακισμένες από αποφάσεις και νόμους, έχουν αφεθεί στην τύχη τους, με αποτέλεσμα ανά πάσα στιγμή να απειλούνται είτε με κατάρρευση στο πέρασμα του χρόνου είτε με αλλαγή της θεσμοθετημένης προστασίας τους.

Επειδή η ιστορία της Αθήνας, έτσι όπως καταγράφεται από τα εναπομείναντα ιστορικά της κτήρια, αποδομείται με συστηματική καταστροφή τους και ο ΣΥΡΙΖΑ δίνει χρόνια τώρα μάχη για τη σωτηρία των «προσφυγικών», «για να μη μείνουμε ξανά πρόσφυγες στην ίδια μας την πόλη».

Ερωτώνται οι κ.κ. Υπουργοί:

1. Προτίθενται να προχωρήσουν στην διαδικασία πώλησης μέσω ΤΑΙΠΕΔ των «προσφυγικών» της Λ. Αλεξάνδρας, χωρίς να ληφθούν υπ'

όψη για την αξιοποίηση τους οι εναλλακτικές προτάσεις και σχεδιασμοί του Δήμου Αθηναίων, του ΤΕΕ και των Τοπικών φορέων;

2. Ή θα ανακαλέσουν άμεσα την 247/04.03.2014 απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Αναδιαρθρώσεων και Αποκρατικοποιήσεων, που προσβάλλει βάναυσα την συλλογική-ιστορική μνήμη των πολιτών, διασώζοντας τα «προσφυγικά» από το ΤΑΙΠΕΔ και προχωρώντας στην πραγματική αξιοποίηση τους προς όφελος των κατοίκων και της πόλης, όπως ενδεικτικά αναφέρεται στο "Ρυθμιστικό σχέδιο Αθήνας/Αττικής 2021" του ΟΡΣΑ, πριν καταργηθεί από τον περιβόλητο νόμο του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης, στο οποίο συμπεριλαμβάνεται «Πρόγραμμα ανάπλασης των Προσφυγικών Πολυκατοικιών της Λεωφόρου Αλεξάνδρας» με στόχο:

- α) Την επανάχρηση και αξιοποίηση του συγκροτήματος, χωρίς αλλοίωση της μορφολογίας του, με χρήσεις κατοικίας, υπηρεσιών, πολιτισμού, εκπαίδευσης, διαμονής και φιλοξενίας, στην κατεύθυνση λειτουργικής διασύνδεσης των νέων χρήσεων με τις δραστηριότητες στην γύρω περιοχή.**
- β)Τη διάσωση, αποκατάσταση και ανάδειξη του συγκροτήματος ως σημαντικού μνημείου της νεότερης αρχιτεκτονικής του κινήματος του μοντερνισμού.**
- γ) Την αναβάθμιση του ελεύθερου ακάλυπτου χώρου μεταξύ των κτιρίων με την απομάκρυνση της άτυπης στάθμευσης, τη συμπλήρωση της φύτευσης και την ένταξη της περιοχής στο δίκτυο οικολογικών διαδρόμων μεταξύ Λυκαβηττού και Τουρκοβουνίων, σε συνδυασμό με το πρόγραμμα της «διπλής ανάπλασης»;**

ΟΙ ΕΡΩΤΩΝΤΕΣ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ

ΒΑΛΑΒΑΝΗ ΝΑΝΤΙΑ

ΔΟΥΡΟΥ ΡΕΝΑ

ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ

ΣΑΚΟΡΑΦΑ ΣΟΦΙΑ

ΒΟΥΤΣΗΣ ΝΙΚΟΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ ΖΩΗ

ΜΠΟΛΑΡΗ ΜΑΡΙΑ